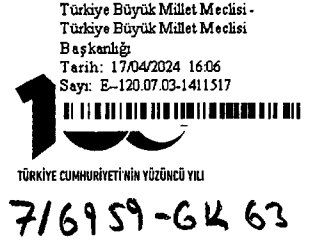

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-10968477

Konu : Soru Önergesi (7/6959)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.12.2023 tarihli ve 1339794 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Muş Milletvekili Sayın Sümeyye BOZ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/6959 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/6959 Cevap Metni (3 Sayfa)

Muş Milletvekili Sayın **Sümeyye BOZ**'a Ait **7/6959** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine
İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır. Engelli vatandaşlarımıza yönelik yardım programlarımızla yıllar içerisinde daha fazla ihtiyaç sahibi engelli vatandaşımıza ulaşılmaktadır.

Tüm sosyal araştırmalarda olduğu gibi engellilikle ilgili verilerin toplanmasında nüfus sayımları, örneklem araştırmaları ve idari kayıtlardan yararlanılmaktadır. Engelli bireylere ilişkin verilerin anket aracılığı ile uygulanan sıklık araştırmalarının yanı sıra en güncel ve hizmet odaklı veriler, idari kayıtlarla Sağlık Bakanlığınca tutulmaktadır. Bakanlığımız ile Sağlık Bakanlığı arasından imzalanan protokol ile Ulusal Engelli Veri Sistemi oluşturulmuş olup; Engelliler İçin Sağlık Kurulu Raporu olan tüm bireylere ilişkin verilere Ulusal Engelli Veri Tabanı'ndan ulaşılabilmektedir. Sağlık Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan veri paylaşım protokolü kapsamında oluşturulan Ulusal Engelli Veri Sisteminde Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilen hastanelerden alınan sağlık kurulu raporu olan Aralık ayı itibarıyla 3.397.600 engelli vatandaşımız kayıtlıdır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca afet ve acil durumlarda psikososyal destek kapsamında afetten ve acil durumlardan etkilenen vatandaşların tamamına hizmet sunmakla birlikte incinebilir gruplar içerisinde yer alan engelli vatandaşlarımızı da kapsayan gruba psikososyal destek müdahalesinde öncelik verilmektedir. Bu doğrultuda Kahramanmaraş merkezli depremlerde psikososyal destek müdahalesi kapsamında kriz masası oluşturulmuş, engelli bireyleri öncelik alan psikososyal destek hizmetleri verilmiş ve ihtiyaç tespiti esnasında da gerekli yönlendirmeler yapılmıştır.

Kriz masası tarafından depremin olduğu ilk andan itibaren öncelikli olarak deprem bölgesindeki engelli ve yaşlı vatandaşlarımıza yatılı bakım hizmeti sunulan kuruluşlarımız ile iletişime geçilmiş olup deprem nedeniyle kuruluşlarımızda vefat eden veya yaralanan engelli ve yaşlılarımızın olmadığı bilgisi alınmıştır.

Deprem bölgesinde Bakanlığımıza bağlı yatılı bakım kuruluşlarından hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşımızdan; Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Gaziantep'teki yatılı bakım kuruluşlarında hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşımız ivedilikle farklı illerdeki kuruluşlarımıza tedbiren yerleştirilmiştir. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından sağlam raporu verilmesini müteakip, nakledilen engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın kuruluşlara yeniden yerleştirilme süreci devam etmektedir.

Deprem nedeniyle hastanelerde tedavi gören vatandaşlarımız hastanelerde ziyaret edilerek sosyal inceleme yapılmıştır. Sosyal inceleme raporu neticesinde; yaşlı bireylerden Bakanlığımıza bağlı huzurevlerine, engelli bireylerden de bakım kuruluşlarına yerleştirilenler olmuştur. Ayrıca, bahse konu sosyal inceleme neticesinde evde bakım yardımından

faýdalandırılan engelli bireýler ve Sosyal Ekonomik Destek yardımı ile desteklenen çocuklar bulunmaktadırdır. Bunun yanı sıra; Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş ve Mersin illerindeki gündüz hizmet merkezinde depremden etkilenen engelli ve yaşlı bireylere yönelik barınma hizmeti sağlanmıştır.

Depremden etkilenen işitme engelli bireylere yönelik Bakanlığımız koordinasyonunda; Bakanlığımızda görevli işaret dili tercümanları ile farklı sivil toplum kuruluşları ve bireysel gönüllü işaret dili tercümanlarından oluşan 120 kişilik ekip, depremden etkilenen işitme engelli bireylerle daha hızlı iletişim kurmak, ihtiyaçlarını karşılamak üzere sahada çalışmalara katılmıştır. Bu kapsamda; işitme engelli bireyler tahliye edilerek farklı şehirlerdeki otel ve KYK'ya bağlı yurtlara yerleştirilmiştir. İşitme engelli vatandaşlara pil, ve implant kablo, çadır sağlanmış olup implant başvuruları kayda alınmıştır. Afetin yaşandığı ilk günden itibaren depremden etkilenen işitme engelli bireylerin ihtiyaçlarını gidermek, farklı kurum ve kuruluşlarla iletişimlerini sağlamak üzere tercümanlık hizmeti verilmiştir.

Öte yandan, depremden etkilenen engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaçları, sivil toplum kuruluşları ya da kendileri tarafından Bakanlığımızca kurulan 'Engelli ve Yaşlı Vatandaşlar için Deprem Destek Hattı'na iletilmiş ve bu sayede hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur. Whatsapp hattı üzerinden gıda, tahliye, kurum bakımına alınma, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb. talepleri alınmış olup bu taleplerin ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliğinde karşılanmıştır.

Ayrıca, evde bakım yardımından faydalanan: bakım veren aile üyesi ya da yakını kaybeden ağır engelli bireyler için sosyal inceleme süreci tamamlanmış olup; yatılı bakıma ihtiyacı olduğu tespit edilen engelli vatandaşlarımız yatılı kuruluşlarımızda korunma ve bakım altına alınmıştır. Yakını vefat eden engelli bireylerden bir yakını tarafından bakım verilmek istenenler evde bakım yardımı ile desteklenmeye devam edilmiştir.

Bakanlığımız ve UNDP iş birliğinde yürütülen proje ile deprem bölgesinde konteyner kentlerde ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren, bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, kendilerine ve ailelerine psikososyal destek verilmesi amacıyla Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta belirlenen konteyner kentlere erişilebilir ıslak zeminleri (wc, banyo) olan, geniş, tam donanımlı, Bakım ve Rehabilitasyon Üniteleri kurulmuş olup engelli ve yaşlı bireylere gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmaktadır. Her bir bakım ve rehabilitasyon ünitesinde proje kapsamında istihdam edilen 6 bakım personeli, 1 psikolog, 1 hemşire ve 1 fizyoterapist tarafından bakıma ihtiyaç duyan engelli ve yaşlı vatandaşlara gerek gündüzlü hizmet veren ünitelerde gerekse yaşamını sürdürdükleri konteynerlerde ziyaret edilmek suretiyle ihtiyaç duydukları bakım ve rehabilitasyon hizmeti, kendilerine ve ailelerine rehberlik, danışmanlık ve psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır. Ayrıca, proje kapsamında engelli ve yaşlı bireylerin ihtiyaç duyduğu kişisel bakım malzemeleri ile bağımsız yaşamları için destek teknolojileri (yürüteç, koltuk değneği, beyaz baston, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb.) sağlanmaktadır.

Konteyner kentlerde erişilebilir mekânların oluşturulmasına yönelik 65+ Yaş Yaşlı Hakları Derneği ile yürütülen iş birliği faaliyetleri kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki konteyner kentlere, her ilimize 6'şar adet olmak üzere toplam 60 adet engelli ve yaşlı bireylerin kullanımına uygun tuvalet ve banyo kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız ile Down Sendromu Federasyonu iş birliğinde özel gereksinimi (down sendromu, otizm spektrum bozukluğu, serebral palsi, zihinsel engelli vb.) olan çocuk ve

gençlerin ailelerinin rahatlatılması, bu bireylere gün içerisinde nitelikli eğitim ve becerilerine uygun çeşitlendirilmiş olanaklar sunulması, bu sayede depremden etkilenen ailelerin desteklenmesini amaçlayan “Melek Yüzler Mola Evleri” Projesi kapsamında Malatya, Adıyaman, Elazığ, Gaziantep, Şanlıurfa illerinde 6 Mola Evi açılmıştır.

Diğer taraftan, yabancı uyruklu engelli bireylere yönelik sosyal hizmetlerin uygulanması yönünde temel olan 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve 5378 Sayılı Engelliler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda tanımlanan engelli bireyler, 03.09.2010 tarihli ve 27691 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Engellilerin Bakımı Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik” hükümlerince Resmi ve Gündüz ve Yatılı Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezlerinin hizmetlerinden yararlanabilmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.